

30 NOVEMBRO DO 2006 - NÚMERO 645

rdl

REVISTA
DAS
LETRAS

Manuel Vilanova
Cara á Arcadia

15.000 versos son o resultado de cinco anos de traballo constante, durante cada día, un labor que o poeta Manuel Vilanova (Barbantes, 1944) acaba de materializar en 'A esmeralda branca'. O escritor ourensán inténase en Galiza a través dunha "viaxe iniciática polos mitos" acompañado dunha meiga, "unha representación literaria da miña muller, inspirada na Laura de Petrarca" -segundo o autor- coa que percorre os lugares onde pasaron as súas infancias, no Ribeiro, en Ourense, en Tui, en Vigo e nos espazos que compartiron ata conformar "unha nova Arcadia, un novo paraíso". Por primeira vez o creador de 'E direivos eu do mister das cobras', que reeditará Libros Frouma, recorre neste poemario ás "lembranzas poéticas doutras épocas" ata acadar "unha unidade poética global" a través dun proceso cíclico no que os momentos vividos na infancia marcan o principio e a fin desta mítica viaxe. Para Vilanova 'A esmeralda branca' desenvólvese en dous tempos "un como receptáculo" -que é o espazo físico- e outro como "intución, o que é a percepción que eu teño dese tempo" manifesta o poeta. A obra, artellada no tempo real, non presenta

ningunha división temática porque como lle pasaba a Proust, Vilanova "non sabía como dividir o tempo perdido" e máis cando se traballa con tanto material. O nome deste cancionero, no que o poeta identifica a demiúrxia, a muller e a terra desde unha nova mentalidade lírica, "atopeino na historia de Ribadavia do padre Samuel Eiján, nunha nota a pé de páxina onde falaba da esmeralda branca" ou cuarzo cristalizado, "unhas pedras que hai nos montes galegos e que son algo moi querido para min dende a infancia porque "son como unha mancha de beleza, de fermosura e de cor, que impregna todo". A pesar de escribir os seus primeiros poemas en castelán e dar clases neste idioma, Vilanova di estar "moi instalado no mundo en galego" e é "que me é moi difícil saír del" explica o galardoado co Premio da Crítica Galega por 'A lenda das árbores de prata', quen lembra como o idioma do país "lle estoupou nas mans polos anos 60" e foi na universidade "onde entrei en verdadeiro contacto con el". Tras 525 páxinas de poemas, o escritor ourensán xa traballa nunha colección de epitafios "uns máis literarios e outros máis reais" que levará o nome de 'Epigramas' ou 'Herbiñas do campo'. Coa idea de volver a facer crítica, Vilanova, loado por Álvaro Cunqueiro, Celso Emilio Ferreiro, Fernández del Riego ou Vicente Aleixandre, celebra con 'A esmeralda branca' o regreso á poética galega.



O regreso

4 | **rdl**
Galicia Hoxe 30/11/06

Manuel Valcárcel

Despois de tantos anos, despois de recibir o Premio da Crítica Galega en 1985 polo libro 'A lenda das árbores de prata', Manuel Vilanova volve á poesía galega e faino pola porta grande, cunha obra monumental, xenerosa, xigantesca, auténticas Obras Completas que xustifican de seu a súa presenza como unha das voces máis poderosas da lírica galega contemporánea. Sería anecdótico dicir que este é un dos meirandes poemarios das nosas letras en esforzo creativo, varios centos de poemas, moitos milleiros de versos, se non é o labor compositivo máis denso realizado nunca por un poeta galego, sería, digo, anecdótico se non fose porque ese esforzo está pulido e traballado ata o exceso, cun discurso plenamente coherente, perfectamente imbricado en cada un deses versos, como labor dun ourive paciente e esperanzado, namorado do seu traballo é mestre nas artes de compoñer e describir o seu mundo máis fondo e persoal. Imaxinamos a Manuel Vilanova, ao longo de tantos anos, a traballar silandeiro como un auténtico monxe medieval, afastado dos adobios e do barullo da ruidosa vida social, a retocar con agarimo a súa obra coma se se tratase dunha miniatura que sabe, ben o sabe, ha de transcender o tempo e permanecer aquí, no discurso poético futuro, cando de todos nós non quede máis que unha sombra namorada. Como un auténtico monxe medieval, Vilanova entrega a súa vida á poesía, consciente da sacralidade da súa función que o emparenta cos nosos grandes trovadores doutra hora e que lle permite dialogar coas voces que ó longo dos séculos deixaron a súa máis fonda pegada na creación dunha nova realidade poética. Imaxino o poeta na súa casa de Barbantes, na atalaia que coroa o seu estudo, arredor dos libros ben amados, a contemplar as néboas do Ribeiro que agardan da súa chamada para esvaeirse, a pasear polos xardíns rodeado do seu can e dos seus gatos, sempre curiosos arredor dun home que non ten máis arma que a súa pluma e os papeis que darán conta do seu destino. Ninguén pode entrar nese territorio íntimo, relixioso, no que o poeta se enfronta consigo mesmo, sabedor de que dese diálogo ha xurdir a obra de arte que inmortalizará para sempre esas terras tan amadas, que consagrará en letras de molde o sentimento fuxidío das horas perdidas, que converterá os silencios en paixóns e emocións a compartir cos lectores e lectoras. Estamos ante un libro tan monumental, atemporal como unha Catedral románica, como persoal e cálido á súa vez nas voces que del emanar. É unha obra para ler de vagar, sen presas, para non rematar nunha primeira nin nunha segunda lectura, porque o seu universo é tan poderoso que esixe varias voltas e relecturas, sempre a man como a fonte fresca que nos dá acougo no noso camiñar cos mellores versos, coa imaxinería máis ricaz, cun mundo propio milagrosamente acollido nas humildes páxinas de papel dese obxecto fermoso e intransferible que é un libro de poesía, de gran poesía. Seguimos a falar, inevitablemente, das raíces. Da identidade sempre cuestionada. Da necesidade de recoñecermonos como algo máis que un individuo nas treboadas do mundo. E falamos de novo de raíces, de identidades, de cultura, de nación, de todo aquilo que se acocha ó abeiro dos nosos desexos e esperanzas. E a identidade do poeta é, sen ningunha dúbida, en primeiro lugar, a súa propia lingua e as súas terras natais, a súa infancia lembrada e o recoñecemento das primeiras paixóns do ser. Tivo a sorte Manuel Vilanova de nacer nunha terra de grandes poetas, unha terra matria capaz de erguer unha literatura de seu contra todas as dificultades e negacións e unha terra próxima que identifica as paisaxes primeiras que viu o ollo humano. Unha terra que, nas súas lindes máis próximas, contou ademais co agarimo de grandes poetas, voces como Eladio Rodríguez González ou Samuel Eiján que converteron o Ribeiro en materia poética dos seus versos, ou máis recentemente Gómez Alfaro. Do Barbantes natal ó Ribeiro, pequena patria; dos xigantescos penedos, poemas da natureza, de Pena Corneira ata as terras monterías de Os Chaos de Amoeiro que xa invocara don Ramón; do alento heroico das testemuñas en pedra dos nosos antergos de San Cibrán de Lás ata as augas inmortais do Arnoia; dende as paisaxes urbanas da Auria sempre literatura en todos os seus grandes escritores ata as terras da Galicia costeira, de Vigo a Moaña ou Redondela, todo o roteiro xeográfico que



transcorre nos versos de Vilanova é unha visión totalizadora dunha Galicia convertida en patria poética. E a cidade auriense, cidade de pequenas prazas, como a Praza do Ferro, ou da inmensidade simbólica da súa gran catedral, un auténtico bestiario de soños, virtudes e pecados; a cidade que se redescobre na historia humilde, pero chea de sentido, de lugares como a fermosísima capeliña dos Remedios ou as Burgas d' Abaixo, ou nesa Ponte Vella, Ponte romana, que confunde a súa longa e intrincada historia coa evocación dun neno abraído no tempo resistente dos desexos. Esta cidade, auténtico Ourense Universo Literario, como levamos a estudar e defender durante xa moitos anos, tivo entre os seus fillos a máis dun cento de poetas que a cantaron con paixón e intelixencia: non esaxero, case un cento deles están incluídos xa na miña escolma Ourense, claro río, verde val, cun verso prestado de don Ramón Otero Pedrayo. Por iso resulta tan sorprendente como reconfortante encontrarse coa voz antiga de Vilanova a reconstruír el só, por si soio, todo un novo Universo Literario arredor da cidade ourensá, de perfecta coherencia e magnitudes inabarcables. Velaí unha moi pequena mostra só como pista para entrar nese mundo xigantesco. Ten Manuel Vilanova coñecemento do segredo que converte a paixón e o silencio reflexivo en auténtica poesía. Foi el dotado das claves para manexar a linguaxe de símbolos que á vez oculta e desvela a realidade das cousas: esmeralda, nácara, auga, a Meiga omnipresente, o poder dos agoiros, as aves e os gatos, etc. Ten Manuel Vilanova a voz solemne, a musicalidade sempre perfectamente medida, o acento dos himnos que constrúen unha patria, a épica poderosa da poesía como celebración, a Historia convertida en sentimento, a erudición en bágoas e desgarrar se fose necesario... Recolle Vilanova as mellores voces dos grandes poetas que antes que el transitaron por estes vieiros, fúndeos nunha soia voz auténtica, plenamente persoal, e achégalle a eses ecos a súa mensaxe cálida, a placidez do seu evocar luces e sombras, paisaxes de sempre que se revelan como novas ó abeiro dos seus versos. É tamén Vilanova un gran paisaxista, un artista das cores e dos matices fuxidíos, un alumno exemplar de Otero, Cabanillas, ou Silvio Santiago, que converteron a palabra en paleta de gamas infinitas. Poucos poetas tamén existen no noso país, e nos outros países, con tan fondo alento na linguaxe das hierofanías. Os mitos e os ritos son o territorio natural do poeta, que converte en mito a historia e é quen de anular o paso do tempo, ó cabo intranscendente, inicuo e absurdo cando de poesía se trata. Como lle sucedera ó monxe da paxariña que cantou o noso rei Afonso, nos versos de Vilanova hai outra realidade que escapa do ritmo asasino das agullas do reloxo. Está o poeta no segredo dos mitos e el mesmo nos confesa. E por iso a poesía é nos grandes poetas maxia, invocación sagrada, esconxuro, medicina e alimento necesario. Pregúntase Vilanova polo seu presente antiquísimo, polo sentido exacto con que viviron os primeiros homes de Barbantes, cando había xacios dos ríos, / as mulleres que vivían nas augas e chamaban polos homes, / eran loiras, tiñan longos peitos e podían mudar en gatos; por ese intre máxico en que se empezou a enterrar os homes e alguén ergueu unha pedra chantada no chan para comunicarse cos espíritos supremos e deixar testemuño a xentes que virían despois, despois do soño de moitos séculos. Descubre nun dos seus poemas o Vilanova que a poesía se agarima en calquera lugar, sexa nos textos védicos, na existencia dun arredado vello chinés Lin-Chao-Kium ou no románico negro-húmido-seco da ábsida da Abadía de Melón. E o poeta ten a chave para achegarse a esa realidade poética e nesa chave está a íntima ligazón entre a natureza e a poesía, entre a terra e a cultura; como el mesmo afirma, no poema 'Falar do pracer' a natureza depende en todas as súas imaxes do pracer da cultura. E é, pois, construción cultural da beleza que os seus versos deitan, obra dun ourive namorado da paisaxe e da realidade: Remato xa, agardando que o prosaísmo destas miñas meditacións, non escureza a Verdade poderosa dos versos de 'A esmeralda branca', de Manuel Vilanova, que si merecen a atención e o noso agradecemento por constituírase dende xa, dirano os lectores, dirano os críticos, quedará así gravado na pedra incólume que burla o paso do tempo, nun dos grandes monumentos literarios do noso tempo.

Enredos

A uns dez quilómetros de Ourense, pola vella estrada de Vigo, onde quedaron tantas cousas enterradas: noites con cometas de ouro, o lembrar do cabelo da Moura, cheo de estrelas, os ollos grises da Meiga, cor de auga do encoro, rosas escondidas nas prístinas árbores. A dez quilómetros de Ourense, está Untes, onde baixo un sol de xustiza, as cousas repousan sosegadas: ás costas dunha rapariga retallos de hortas aglomeradas, como se só ese fose o seu destino. Soben risos dende o Miño e arrincan de min todo o que é sensible, repenan e doen estas terras vellas, inocentes, fortes. Hai unha lixeira brisa entre a luz xeométrica do quince de San Xoán. Están pechados os grandes portóns, as poucas nubes semellan pedras desfeitas, hai cans de garda nos xardíns que lle ladran ás cousas como se as cousas non fosen un soño. En que trono dispuxeron esta terra que me curva? Por que co seu sorriso cálido as terras de Untes son as estreas onde maduran as cerdeiras?, como se tivesen o sexo do polen enlouquecido. Ás veces, polo marzal, xa están as fontes adornadas con cereixas. E aínda alí a calor debe ser un regazo pois é o primeiro lugar do Ribeiro –e manteñan este segredo fechado– onde colleitan o viño. E o viño tórnase de repente tan real que pon nos ollos os incendios necesarios. Quizais sexa este un bo lugar para esperar a morte ou para que nesta grave xeografía, chea de calor e silencio, voe libre e coidando este poema argallado en Untes, feito co cálido pensamento das súas terras e a substancia dos cans, abraizados de calor.

Configuración

Penso, Amor, en ti, nesta terra de ninguén e de todos que é o fin da primavera e o principio do verán. Penso nos teus brazos risoños de Meiga na mañá, como me concedes só brevemente e por un breve instante o teu corpo. Meiga visitada de memorias, misterio a cada paso, soño de anxo, zumba na cabeza un murmurio de abellas, unha imaxe púrpura: a túa percepción. A túa presenza coma un anxo necesario, o pracer preciso de poboar con xemidos a outra marxe da noite, que nome argallaremos para as estrelas, para os homes que van vir despois de nós, e que van vivir con nós na gruta, na cova, na terraza, no tempo, nas mañás rumorosas, nas rúas da cidade chea de seres chorando, inferiores á miseria, cos ollos de limo, como se saísen dun río, e quixesen ensinar todo o seu pasado, vivir das imaxes, como un desexo astral e ser longamente como a terra, montañas e ríos, na bocarribeira dos meus poemas. Penso, Amor, en ti nesta terra de todos, e adiviño un corazón á espera.

Un resplandor en cada val

...e un día, despois do Lume Novo, cando xa levaban tempo frías e dispersas as fogueiras, esfumárase todo o que aquela noite fora suxestión. Non restaban senón cinzas e algún material queimado, semienterrado no chan que, de forza, consideraríamos infernal. Aquela noite permanecín encerrado na miña torre; nun miradoiro en oxiva até o que ascendía un vellísimo rosal, que rubía tal se precisase axuda das paredes. Até alí chegábame a brisa dos loureiros, dos piñeiros sempre co seu queixume de ánimas, dos castiñeiros, coas súas grandes copas altas, esféricas, tan ramosas e densas. Poderíamos dicir que algo así coma un sangue vello me arrolaba, alagábame máis que a Moura anegábame como a Meiga. Ollara os lumes estendéndose polo val, dous ou tres en cada praza chea de plátanos, (fuxían os gorrións), un diante de cada casa, un resplandor en cada val do val, escintilaban as fogaxes, en cada barca un facho, un en cada porto, e había máis de vinte, como beixos; e un clamor impenetrable de fogueira consumíndose subía dende cada unha das cen fotalezas da terra de Castela. Esa noite –lembraba entre as cinzas– vivín a gloria antiga e íntima da hospitalidade dela: os seus labios entreabríronse, os ollos brillaron un pouco máis. Era unha sombra de sorriso, unha pequena mudanza de expresión. Vín aqueles ollos limpos de doncela, como esmeralda, como opio. Fora entón o mundo feito de cores, músicas, silencios, odor. Como a min, cando neno, e chegaba o verán, galopaba o lume polos vales, o lume novo, polas encostas máis suaves, trepaba as árbores, corría tras as bolboretas nocturnas, ás que chamaban as lumieiras como nos chaman a nós as faíscas de algo que sen ser amor é peor que o amor, e que arrola no sangue vello.

Peregrino de ollos solitarios

É tamén unha imaxe da condición humana. Eu, inqueda, espío por se xorden os anxos do exterminio. Miro para os cegos para ver se son de verdade. Xullo, amais de festas, procesións, e os nosos santos preferidos está cheo de incendios, péganlle lume aos montes e semella que o fogo vai permancecer sempre sobre o mundo. Quedamos atordados e como mortos, estremecidos co estrondo, aboucados polos hidroavións, ou o que sexa: esa imaxe case sempre amarela, filla da espuma, unha atrocidade –fermosa de máis– que fai que os anxos non baixen ás igrexas que as meigas se poñan de pé, que os cegos vexan, chacotéase de nós, irrisorios, o hidroavión poderoso. Se por acaso amasedes nas tardes unha enxurrada de martelos, serras, desespero derrubarase sobre os vosos corpos vibrando, o esforzo viril do amor –polo hidroavión poderoso– para vós será sempre unha agonía. Por sorte, aos lectores e á xente de a pé aínda nos restan a Virxe do Carme no mar e nas ondas e o Señor Santiago, peregrino de ollos solitarios, amor doutro amor, como a condición humana.

Tebras

I

Foi o Toco unha alma triste, envolta en si mesma.
Unha desolada paisaxe interior abranguíalle
os ollos. Era un son subterráneo e levaba
cilicios por dentro das palabras que dicía.
Baixo o seu manto sentía a humidade
suspensa no ar, cheiraba a fondas tebras.
Sucio, con ulidos do chan
pois durmía no pousadoiro. Asceta
de longa cabeleira, creaba da nada
grandes poemas a partir da nada.
A pel morena e os cabelos negros, anelados.
Veu a enredarnos a vida. A nós, que viviamos felices
en torno a un río ardente que embocaba un mar sagrado.
Dicía axiomas como "Non podemos saber nada de nós mesmos".
Cansaba o brazo de poñelo en cruz.
Escoitábase a súa voz no silencio das naves
como un cicel. Absorto nun cismar sen fin:
xa que era profeta tiña visións ao lonxe,
esgazabannos de remorsos. Renxían os carros ao pasar
e soltábase a si mesmo ao camiño,
acocorábase no chan, e a medida que regresaban os homes
a casa para descansaren de dura loita diúrna,
espetáballes: "Comezade a filosofar. A linguaxe é un metro do pensamento."
Nunca soubemos moi ben que facía por estas terras
o Toco de Francia. A paisaxe que se estendía
diante de si tornábase máis escura
a medida que o día clarexaba.

II

Sulpicio Severo, Orosio e Itacio destramaron a pedradas
a súa tese de que en cada unha das catro esquinas do mundo
había un anxo que nos vixiaba.
Houbo un tempo no que o Manco Namoreiro
fora un mozo pálido, a pel morena
e os cabelos negros. Comezou a predicar no Ribeiro máis naif
arredor do 370. O seu rostro, de trazos irregulares,
estaba marcado por sucos profundos,
lembraba un outeiro cruzado de ríos secos.
Toda a vida se lle concentraba no escarnio
e parecía un alleado, nun éxtase secreto.
Quizais foi de boa familia e con todo tivo algúns acertos
–malia que non viaxou a Oriente para completar a súa educación–,
"O corpo debe tornarse etílico", dicía. E impresionaba
o dominio absoluto que as súas ideas
impuñan á carne, onde residía temporariamente.
Incorporou a súa relixión o fulgor das nosas crenzas neolíticas,
que a nós nos subían até a garganta
como a música de cámara de Beethoven, os seus cuartetos.
Sobre os pasos esquecidos da vida o moi venerable
Namoreiro apareceu lapidado (e furamarento)
no recanto máis occidental do Ribeiro disxuntivo.
Levámolo nun carro de bois até a Cova da Moura
xa que o declararon herexe.
Alí iniciamos o fondo xardín
do Panteón dos desatinos.

Cool

I

Ditoso quen se parte para ti, renovado símbolo,
Meiga das agrestes festas.
Hai algures no meu corpo
unha extraordinaria afinidade
entre a crista das inúmeras ondas da ría,
e o vello areal de Coia, a vella horta,
e a inmensa gloria da túa saliva que me leva
quente e cristalina,
que me pode dar o don máis grande.
Meiga esvelta e lenta das agrestes festas,
nos teus longos cabelos sen rigor
son preso nunha cova (como can sen dono),
a miña carne renxe, pálpebras fechadas, mans de cera,
–que a miña mente a fantasiar se poña–,
crece o ritmo da miña respiración, tremen bandeiras,
o pulso báteme cada vez máis ás présas,
as Meigas ergueran murallas de cores variadas
entre as cañas cheas de rosada
coma un refrán
as aves acóllense nos bosques da costa,
enrestrarei o millo, voltarei á auga.
Forma puntas ou bicos, especialmente o mar
coma un refrán (ou pensamento)
cando está picado (ou movido) na ría de Vigo.
É sono sereno de paz e sosego, perfectamente pobre
o meu navío solitario ao partir na alba
soño de música e repouso da alma cíclica
nos días de inverno. Láudano é a ría.
Vóltome para sentir alas amplas de paz, que prenden na cabeza
razoar de amor,
de vela branca os meus bicos leves.

II

A súa beleza somérxeme, muda a vida
abura, abicornia, acadarma,
arias, ritornelli, sinfonías,
coros, dialogar monólogos de bébedo,
a túa beleza submerxe no máis fondo de min.
É posible que morra dun momento para outro.
Xa que todo é algo máis que palabras.
Navío solitario, naufraxio,
cubrirete con mares esquecidos,
escuma, diamantes,
e brancas esmeraldas, Meiga das agrestes festas.
Desde os pés da cama até aquí a cabeceira
a vasta sede de meiga,
a extraordinaria afinidade no recanto
entre as mulleres e os cabalos brancos (que pastan nas nubes).
Leve acedía de Beefeater,
a xenebra desfacendo o limón.
Marcha ela con graos nas súas obras, como a ría.
A Meiga que me fai, anda descalza.

Aquela idade das quimeras

As pinturas foran aparecendo na mesa do tempo,
unha tras outra, sen saberen moi ben quen era o autor,
sen saber nada da materia espesa, enluarada,
na que os pinceis se empastelaron con enxeño espléndido.
Fora xeral o rumor que eran os deuses monstruosos
os que se ouvían máis nas grutas, nas pinturas.
Na prístina pedra deixaban o seu beixo cubicado.
Prendían lume dentro das covas ás silvas douradas,
ás ponlas dos piñeiros, toxos, albedros e toda caste de inocentes anxos
da madeira (desde os duros chopos aos carballos máis nodosos e retortos
que entón había nas variegadas selvas).
Chegara a Meiga de maio a aquela idade das quimeras
e un día tras o verdor dos espiños, no anzol do pintorlado
coñeceu máis mundos na mente
dos que ela propia descubrira. Os homes pintores
eran esqueletos andantes, esqueletos andantes
doutra seita que bebían sangue e comían calquera cousa camiñante
que lles caía logo. Gozaban a manía de encambar
as cabezas de uns nos corpos dos outros.
Xantaban gaxos de nenos de pouca vida e na onda feroz, no anzol
da fame atropelada engulían un home en cinco minutos.
Gababan uns dentes cumpridos que os socorrían
a furar os ósos. Os dentes nacéranlle por hospedaren
xa moita práctica. Só conseguían durmir sen pesadelos
cando estaban ben atestados de ósos, sangue e polpa infantil.
Dicían palabras máxicas antes de encetar a pintar
cousas aburdas nas rochas. Palabras novas, fluídas, sinxelas,
incertas. E despois pintaban ou soñaban nas paredes encantamentos
como un eco vago das nosas vidas que se desfan en brisa,
que se perden entre a escuridade e a luz
das nosas orixes esvaídas. Unha cabeza sen corpo.
Dúas cabezas
unha tras da outra. Unha soa cabeza sen veo
ía diante de dúas cabezas que chegaban berrando
como a sombra das aves.
Unha perna escollía un corpo que xa usaba catro pernas.
Tres cornos apousentábanse nunha caveira
que xa procreara outras tres. Aqueles esqueletos
foradaban as cochas soamente co seu ollar baril.
Raios fulminantes saían da mirada
que zumbaba fortemente. Cando despois de moitos días,
trémulos ante o perigo dunha tempestade
que caeu rexa sobre as augas tranquilas e azuladas
fuxiran da nosa existencia, houbo novos mundos a gañar.
E os nosos corpos sentiron a revolta. Revolvémonos
contra a nosa vida impávida e serena. Sentimos
vontade de berrar. Aquelas pinturas deseñáronnos
con tanto agarimo como o sol.
Eles tiñan razón nas súas formas.
As máis loucas estremeceron ao meu lado,
nos pesadelos, sen que eu dixese nada.
Se eu fose unha daquelas pinturas
talvez sentiría o desalento
de vivir comigo, entre a sombra
de tanto xesto sen tenrura.

Como se fosen eternos

Os días van correndo como unha melodía á espera
deste momento puro co fogo dos pomares
que nos amolece, Miña Meiga é a irrupción
de amor, na nosa terraza en Vigo. É unha terraza no ocaso da casa
cunha varanda circular baixo o sol do mar, propósito de eternidade,
vela dos ventos, máxica beleza
para defendernos da morte con dedos de ría e sol.
Toma o seu tamaño e altura á vontade. Leva estas terras todas
presas e pegadas na memoria
de tal xeito que ás veces parece losquear o ceo, (a varanda, a terraza, a casa,
[a cidade)

coas súa vellas rúas de sobriedade medieval.
Alí a vida non pesa, alí a vida non pesa tanto,
as vellas varandas de ferro batido e de madeira,
a miña Meiga, cos ollos atados na luz,
vóanlle ás nubes, as poucas pombas que voan pola Ría
evidencian o verdadeiro desexo da beleza
como unha barca de vela. Escorre
entre os dous o ruído quente dos corazóns, fixa na alma
escorre, como augas-fortes, a ácido
disolvidos en amor, disolvidos en amigo,
as terras do litoral.
Alí está o noso fado de ter nome,
e ollos máxicos.
Só con pronunciar o nome da Meiga
é alto mar nas praias, nas terrazas
énchense os labios co círculo completo
de Deus e ao redondo,
unha luz tépeda. A suor núa dela
enche todo de raíz de ouro e po celeste,
todo é vella estrada.
E non queremos que ninguén
se sente á nosa mesa,
fechado con memorias.

Diccionario de amor

Vexo a Meiga, louco amor meu. Acaba a rúa
que me espía do fondo da noite,
vexo a estrela polar no silencio,
busco no seu rostro as sílabas da palabra esposa
escondida baixo os cipreses enleada
da misericordia e paz, orballada
de bágoas e felicidade. En dous labios as vellísimas tallas das palabras,
un sorriso aberto, a miña alma
de tanto soñarte anda perdida.
Os amados corazóns agrándanse
e ti xa es o sol, a lúa, a noite e o día,
a orde cósmica. Se me prendes os brazos
résgasme o lugar do espírito,
se me colles as mans
a terra esmágase.
Curará neste mundo as miñas chagas
co impulso de aberto diccionario de amor que te impele,
e endexamais, ao teu abrigo,
cousa algunha voltará
a ser tempo adulterado, voltará
a ser breve naquel amargo,
especial e solitario
porvir da túa ausencia.

Coordinación: A.R. López, S. Noia, C. Domínguez e V. Oliveira. Deseño: Signum. Fotocomposición: C. Mirás. Foto: Roberto Ribao

